

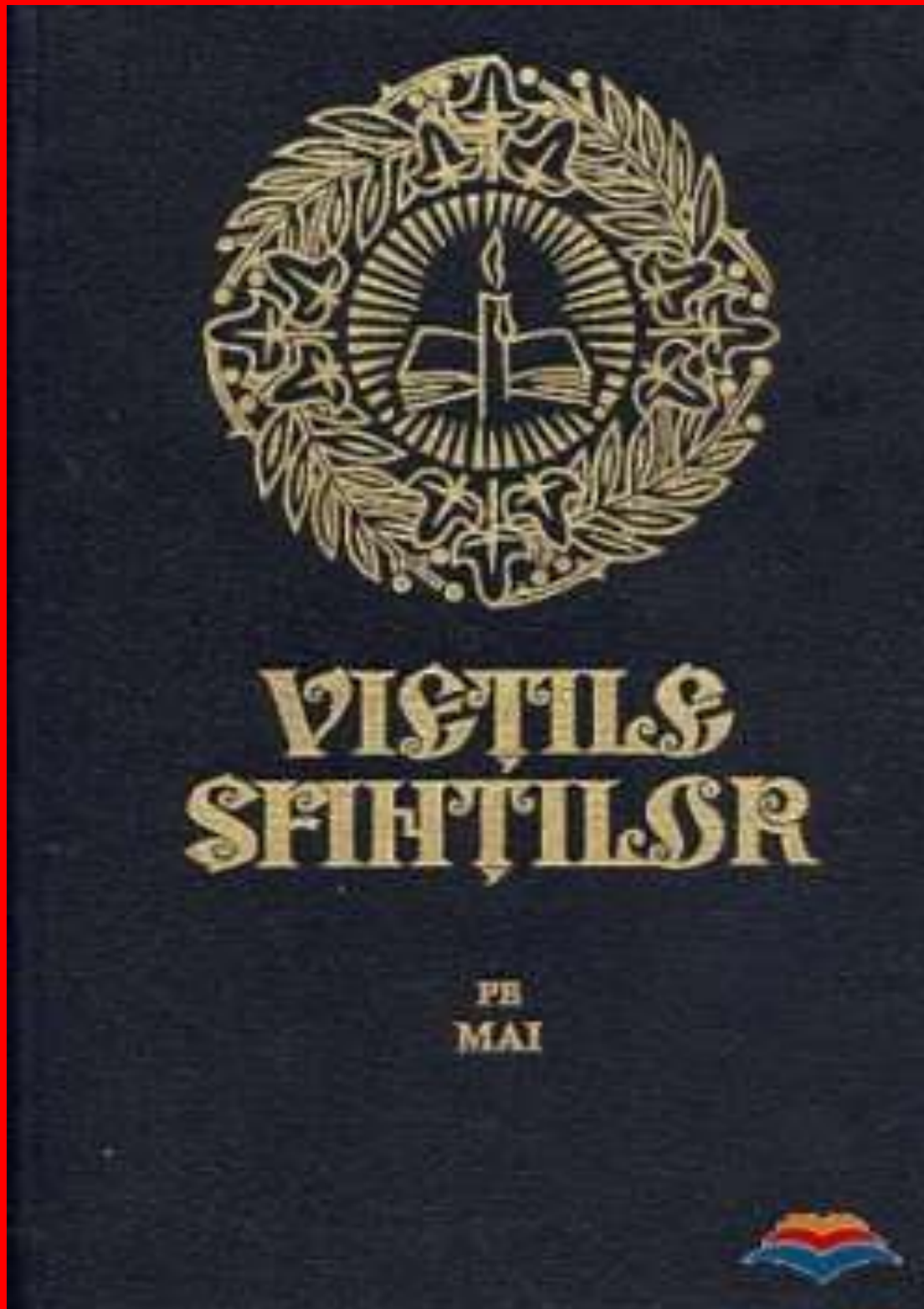
TEZAUR LITURGIC

15 MAI

VIATA SF. CUVIOS PAHOMIE CEL MARE



ROMAN, 1996



15 MAI

VIAȚA SF. CUVIOS

PAHOMIE CEL MARE

Cuviosul părintele nostru Pahomie era de neam din părțile Tebaidei Egiptului, născut din părinți păgâni, închinători de idoli, ca un crin ieșit din mărăcini. Pe acesta, Domnul nostru Iisus Hristos l-a însemnat din copilărie pentru a Sa sfântă slujbă; căci, Pahomie, fiind încă prunc, părinții lui îi dădeau să guste din jertfele idolilor; dar el, gustându-le, îndată le vărsa ca pe niște otravă vătămătoare de suflet, deoarece sufletul în care avea să petreacă Dumnezeu, nu putea să mistuie partea cea diavolească în pîntecele lui de prunc.

Crescînd el, părinții lui l-au dus odată la capiștea idolească, care era lîngă rîul Nilului și unde diavolul petrecea în idolul cel ce dădea răspunsuri la oamenii cei ce îl întrebau, înșelînd astfel poporul care credea că idolul lor zeu, vorbește cu ei.

Pahomie, mergînd acolo, diavolul a tăcut și idolul a rămas mut, iar popa idolească se mira că zeul lor a amuțit și îl ruga cu multe jertfe ca să le vorbească, însă el nu putea să grăiască nimic. Apoi, diavolul i-a descoperit taina aceea că, din cauza venirii lui Pahomie, nu poate să grăiască către popor. Deci,

slujitorul, căutînd spre prunc, a strigat cu glas tare, zicînd: "Pentru ce ați adus aici pe vrăjmașul zeilor noștri? Scoateți-l îndată afară de aici!" Părinții lui Pahomie s-au mîhnit pentru aceasta, mirîndu-se și zicînd între ei: "Ce o să fie pruncul acesta, că din jertfă nu poate să guste nimic, de vreme ce îndată ce gustă, o și varsă?" Și ei, nepricepînd aceasta, au tăcut. După aceea l-au dat la învățătura cărții egiptene și la filosofia cea veche.

În acea vreme, împărățind Constantin cel Mare, a dat poruncă să se adune oaste contra muncitorului Maxentie. Deci, comandanții împărătești, ajungînd pînă în părțile Egiptului, au luat cu sila în rînduiala ostășească pe mulți tineri, între care era și tînărul Pahomie, fiind în vîrstă de douăzeci de ani. Pornind cu ei într-o corabie pe mare, au ajuns într-o cetate creștinească din Tebaida, care se numea Oxirinhos. Acolo tinerii erau ținuți sub străji, iar locuitorii cetății, văzînd pe acei tineri păziți cu străji și auzind cele despre ei, li s-a făcut milă de dînșii. Deci, după obiceiul iubirii de străini al creștinilor, le aduceau cele de trebuință, adică îndestulare de bucate și de băuturi, și-i mîngîiau pe dînșii în necaz. Pahomie se minuna văzînd atît de mare dragoste care li se făcea de cetățenii aceia. Deci, înștiințîndu-se de la cei ce erau cu dînsul, că creștinii sînt milostivi spre

toți, dar mai ales spre creștini, întreba de numirea aceea, adică ce sînt creștinii, de vreme ce nu auzise nici de numele lui Hristos, nici de creștini.

Atunci ei i-au spus lui: "Creștinii sînt oameni dreptcredincioși, care cred în adevăratul Dumnezeu, care este în cer, Făcătorul tuturor și Atotțiitorul, în Unul Născut Fiul Său, Domnul Iisus Hristos și în Duhul Sfînt. Sînt buni la obiceiuri și milostivi către toți, făcîndu-le bine și dîndu-le în dar toate cele de trebuință; și pentru toate acestea, așteaptă răsplătire de la Unul Dumnezeu". Tînărul Pahomie, auzind unele ca acestea, se minuna de credința creștinească, se lumina cu mintea, se aprindea cu inima în frica lui Dumnezeu și se bucura cu sufletul de auzirea numelui lui Hristos.

Deci, depărtîndu-se puțin de tovarășii săi și fiind singur, și-a întins mîinile spre cer și a zis: "Doamne, Dumnezeul creștinilor, Cel ce ai făcut cerul și pămîntul, dacă vei căuta spre smerenia mea și îmi vei dărui pocăința dumnezeirii Tale și mă vei izbăvi de necazul acesta, îți voi sluji Ție în toate zilele vieții mele și voi viețui după poruncile Tale". Astfel rugîndu-se, a pus în mintea sa neuitata pomenire a adevăratului Dumnezeu, pe Care Îl cinstesc creștinii. Mergînd de acolo cu ceilalți ostași, se ferea cu dinadinsul de toate lucrurile cele neplăcute lui Dumnezeu. Dacă i se întîmplau lui

vreodată ispite trupești sau alte poftes lumești, se întorcea cu totul de la dînsele, aducîndu-și aminte de rugăciunea aceea în care și-a făgăduit adevăratului Dumnezeu viața cea plăcută Lui și s-a luminat la minte cu oarecare dar dumnezeiesc. Pentru aceasta el, din tînăra vîrstă, iubea curățenia trupească și se silea a o păzi fără de prihană.

După ce marele și dreptcredinciosul împărat Constantin a biruit pe vrăjmașii săi prin credința în Hristos, făcîndu-se pace în împărăția lui, a eliberat cetele ostășești și astfel s-a dus fiecare întru ale sale. Atunci Pahomie, întorcîndu-se în patria sa, a mers cu sîrguință în Tebaida cea de sus, în satul ce se numea Hinovoschia și, intrînd în biserica creștinească, a cerut Sfîntul Botez. Deci, învățîndu-se și deprinzîndu-se cu sfînta credință, a luat Sfîntul Botez și s-a învrednicit împărtășirii dumnezeieștilor Taine. După ziua aceea, sosind noaptea, a văzut în vedenia visului pogorîndu-se rouă din cer și umplîndu-i dreapta lui care, închegîndu-se, s-a făcut ca mierea. Și a auzit un glas de sus, grăind către dînsul: "O, Pahomie, înțelege ceea ce vezi, că acesta este semnul darului care ți se dă ție de la Hristos Dumnezeu".

De la acea vedenie, fericitul Pahomie s-a rănit și mai mult cu dragostea lui Dumnezeu și, umilindu-se foarte mult, a dorit viața monahicească. Auzind el de un sihastru oarecare cu numele Palamon, care viețuia într-un loc pustiu, s-a dus la dînsul și, ajungînd la chilia lui, a bătut în ușă. Iar starețul, căutînd prin fereastră, l-a întrebat: "Ce voiești? Și pe cine cauți?" Pahomie i-a zis: "Dumnezeu m-a trimis la tine ca să mă faci monah!" Grăit-a lui starețul: "Nu poți să fii monah, pentru că cinul călugăresc nu este lucru mic; mulți au venit aici și, nesuferind nevoința călugărească, s-au întors înapoi". Pahomie i-a zis lui: "Nu toți oamenii au același obicei; primește-mă numai și vremea singură va arăta de pot a suferi greutatea vieții călugărești sau nu". Grăit-a starețul: "Ți-am spus că nu vei putea răbda; deci, să te duci la altul într-alt loc și să te ispitești multă vreme cu postire, iar după aceea vei veni la mine și te voi primi; pentru că eu viețuiesc aici cu asprime și, întărindu-mă cu darul lui Hristos, nu mănînc nimic, decît numai pîine și sare; iar untdelemn și vin niciodată nu bag în gură. Eu petrec fără somn întru rugăciune și învățătura dumnezeieștilor cuvinte pînă la miezul nopții, de multe ori chiar și toată noaptea".

Starețul grăind acestea, nu se mîndrea pentru înfrînarea sa, dar voia mai mult cu această frică să gonească de la sine pe tînărul mirean. Pahomie,

auzind unele ca acestea, și mai mult se aprinse după Hristos spre o viață ca aceea. Și zicea către stareț: "Cred lui Dumnezeu că, cu sfintele tale rugăciuni, îmi va da putere și răbdare și mă va povățui pe mine prin tine la viață cea aspră". Atunci Cuviosul Palamon, văzînd osîrdia lui cea către Dumnezeu și cunoscînd în el chemarea lui Dumnezeu, i-a deschis ușa și, primindu-l înăuntru, l-a îmbrăcat în schima monahală. Amîndoi petreceau împreună în postiri și în rugăciuni, ostenindu-se cu lucrul mîinilor. Lucru lui era a toarce lînă și a țese rase, nu pentru vreun cîștig oarecare ci, ca din osteneala mîinilor sale, să hrănească pe săraci. Iar cînd stătea la rugăciunile cele de toată noaptea, dacă îl vedea cîndva starețul dormitînd, îl scotea afară din chilie și, umplîndu-i o coșniță cu nisip, îi poruncea s-o ducă în alt loc și acolo să o verse; așa alunga somnul și își ostenea trupul, pentru ca mintea să-i fie deșteaptă la rugăciune.

Deci, starețul zicea către ucenic: "Trezește-te, fiule, și te deșteaptă, ca să nu te ispitească vrăjmașul; pentru că în deșert va fi osteneala noastră". Văzînd Cuviosul Palamon pe fericitul Pahomie ascultător, înfrînat și sîrguitor către toate nevoințele pustnicești și sporind spre fapta cea îmbunătățită, se bucura cu sufletul și slăvea pe Dumnezeu. Sosind ziua prealuminată a Sfintelor Paști, a zis

starețul către ucenic: "De vreme ce ziua aceasta este de praznic, și la toți creștinii această zi a Învierii lui Hristos este zi de bucurie și de prăznuire, deci, frate, să gătești și nouă masa, ca, mîncînd, să ne veselim pentru slava lui Dumnezeu". Vrînd el îndată cu osîrdie să facă porunca, a luat puțin untdelemn și a turnat în sare, punîndu-l pe masă. Apropiindu-se starețul de masă și văzînd în sare untdelemn, și-a lovit fruntea cu mîna și a zis cu lacrimi: "Domnul meu S-a răstignit și a fost batjocorit și a suferit pîlmuire și eu să mîncînc untdelemn?" Deci, n-a stat la masă să mînce, pînă ce nu s-a luat sarea și untdelemnul și s-au pus altele.

Într-una din zile a venit la dînșii un frate și, văzînd focul aprins, a zis lui Palamon și lui Pahomie: "Dacă cineva dintre voi are credință, să se pună deasupra acestor cărbuni și să stea pe ei pînă se va citi rugăciunea Domnului, adică: Tatăl nostru..." Cuviosul Palamon, cunoscînd înălțarea minții fratelui aceluia, l-a certat, zicîndu-i: "Încetează, frate, cu acea mîndră părere a ta și nu căuta lucru cel netrebnic, pentru că te amăgești".

Atunci el, mîndrindu-se, s-a suit de voie pe cărbunii cei aprinși și stătea citind rugăciunea Domnului, și astfel a rămas nears; fiindcă prin voința lui Dumnezeu, diavolul, care ajută celor

mîndri, îl apără de arderea focului. Deci, pogorîndu-se de pe foc nevătămat, mai mult se mîndrea pentru sfințenia sa. Și, plecînd de la dînșii, îi ocăra, zicîndu-le: "Unde este credința voastră?" Deci, șezînd acel frate mîndru în chilia sa, care nu era așa departe de Palamon, și văzîndu-l diavolul înșelat desăvîrșit cu înălțarea minții, s-a închipuit în femeie frumoasă, îmbrăcată cu haină luminoasă și înfrumusețată cu podoabe și, venind la el, a bătut în ușa chilie. El, deschizînd ușa și văzînd pe acea femeie, a întrebato de pricina venirii ei; iar diavolul cel în chip de femeie, i-a răspuns: "Fiind strîmtoară de datornici pentru datorii și neavînd cu ce să le plătesc, am fugit de la dînșii, temîndu-mă să nu cad în mîinile lor și să-mi facă vreo răutate; deci mă rog ție, părinte, primește-mă în ceasul acesta în chilia ta, ca să mă ascund de cei ce mă gonesc, că Dumnezeu m-a povățuit să vin la tine, ca să fiu păzită de cei ce mă caută".

El, neputînd să socotească cele grăite și neînțelegînd meșteșugirile vrăjmașului cu grosimea minții sale, a primit în chilia sa pe aceea ce părea femeie. Atunci diavolul a pus în el gînduri de desfrînare, l-a aprins cu poftă trupească, și acel mîndru monah, fiind biruit de spurcatul gînd, s-a învoit în inima sa la păcat. Deci, dacă s-a apropiat de femeie, voind să-și împlinească patima sa,

îndată diavolul l-a trîntit de pămînt și a pierit; iar el a zăcut multă vreme la pămînt ca un mort, mut și fără de glas. După cîteva zile, venindu-și în sine și cunoscîndu-și nebunia sa, s-a dus la Sfîntul Palamon, tînguindu-se și zicînd: "Să știi, părinte, că eu singur sînt pricinuitorul pierzării mele, deoarece nu te-am ascultat; deci, mă rog cuvioșiei tale, ajută ticăloșiei mele cu sfintele tale rugăciuni, ca să nu fiu pierdut de diavol pînă în sfîrșit".

Pe cînd grăia el acestea cu lacrimi, cuvioșii părinți Palamon și Pahomie lăcrimau și ei de milă pentru dînsul. Dar, deodată s-a îndrăcit monahul acela și a fugit din chilie și, fiind gonit de diavol, alerga prin munți și prin pustie; apoi, mergînd la cetatea care se numea Panos, s-a aruncat în cuptorul băii și a ars acolo. Fericitul Pahomie, văzînd și auzind aceasta, își păzea cu dinadinsul inima sa de gîndurile de mîndrie și își îndrepta viața în smerită cugetare și în blîndețe, aducîndu-și aminte de cuvintele Domnului, care zice: *Învățați-vă de la Mine, că sînt blînd și smerit cu inima.*

Muntele și pustia aceea în care viețuiau, erau pline de spini și, cînd ieșea Pahomie să adune lemne, își rănea picioarele, umblînd desculț prin spini, asemenea și mîinile lui, fiind înțepate de spini, se sîngerau. El le răbda cu bucurie, aducîndu-și aminte de piroanele Stăpînului, cu care au fost

pironite pe Cruce sfintele Lui mâini și picioare. Lui îi plăcea să se roage singur la un loc deosebit, și pentru aceasta adeseori ieșea în pustie departe de chilie; și acolo își întindea mâinile în sus și se ruga lui Dumnezeu.

Odată, ducându-se el cam departe de chilia sa și apropiindu-se de locul ce se numea Tovenisiot, a auzit în rugăciunea sa un glas de sus, grăind către dînsul: "Pahomie, aici să petreci și în locul acesta să faci o mănăstire; pentru că vor veni la tine mulți din cei ce voiesc să se mîntuiască. Pe aceia îi vei povățui în călugărie la viața cea îmbunătățită, după felul și rînduiala pe care îndată o voi trimite ție". Fericitul Pahomie, minunîndu-se de acest dumnezeiesc glas, i-a venit înaintea îngerul în chipul rînduiei celei mari a monahilor celor desăvîrșiți, adică în sfînta schimă, și i-a dat în mâini o tăbliță care avea scris pe dînsa rînduielele și canoanele vieții monahicești și pustnicești. Deci, întorcîndu-se el cu bucurie la cuviosul său stareț, i-a spus toate cele văzute și auzite. Acela, crezînd fără îndoială că este lucrul și rînduiala lui Dumnezeu, a preamărit bunătatea Domnului, care a aflat un chip ca acesta de mîntuire omenească. Apoi, fericitul Pahomie a rugat pe Cuviosul Palamon să meargă cu dînsul, să vadă locul unde s-a auzit acel glas dumnezeiesc și arătarea cea îngerească.

Starețul, nevoind să mîhnească pe ucenicul său, pe care îl avea ca pe un adevărat fiu după Dumnezeu, s-a dus cu dînsul acolo și, zidind o chiliuță mică în acel loc, se bucura de dumnezeiasca cercetare. Apoi, după cîtăva vreme, starețul a grăit către Pahomie: "O, fiule, deoarece văd darul cel dăruit ție de la Dumnezeu, că ai să fii în locul acesta povățuitor multora, deci, să petreci aici, iar eu mă voi întoarce la chilia mea; dar să facem așezămînt, ca să nu ne despărțim niciodată, ci să ne cercetăm unul pe altul, cît vom fi între cei vii". Și astfel viețuia fiecare în chilia sa.

Adeseori fericitul Pahomie se ducea la Cuviosul Palamon, cercetîndu-l și luînd de la dînsul binecuvîntare și părintească învățătură. Dar nu multă vreme după aceea, Sfîntul Palamon s-a îmbolnăvit de moarte din multa înfrînare; pentru că uneori gusta puțină pîine, iar apă nu bea deloc; alteori, în loc de bucate, bea puțină apă și pîine nu gusta nicidecum. Deci, frații care veneau spre cercetarea lui, îl rugau să-l sfătuiască, ca să dea măcar puțină odihnă trupului său bolnav și să guste din bucate și din băutură, ca astfel să nu slăbească desăvîrșit. Iar el le răspundea: "Dacă sfinții mucenici ai lui Hristos au răbdat cu tărie pînă la sfîrșit pentru Dumnezeu, în Care au crezut, unii tăierea mădulelor, alții tăierea capetelor, iar alții arderea focului, apoi cum să voiesc eu să-mi

pierd răbdarea cea puțină, pe care m-am făgăduit s-o îndur pentru Hristos?" Și așa pustnicul și înfrînatul cel adevărat, deși fiind în boală trupească, totuși nu și-a schimbat pustnicia sa, ci, păzind-o pînă la sfîrșit, s-a sfîrșit pe mîinile iubitului și duhovnicescului său ucenic și fiu, fericitul Pahomie, și a trecut spre îndulcirea veșnicelor bunătăți, gătite lui de la Domnul nostru Iisus Hristos. După aceea, Cuviosul Pahomie a îngropat cu cinste trupul duhovnicescului său părinte și s-a întors la Tavenisiot în chilia sa, unde viețuia după Dumnezeu.

După cîtăva vreme, a venit la dînsul Ioan, fratele lui cel mai mare după trup, care îl căuta de multă vreme. Pentru că, de cînd Pahomie luase Sfîntul Botez, nu s-a mai întors în casă la părinții și rudeniile sale, ci îndată s-a dus în pustie; și-l căuta Ioan, fratele lui, pretutindeni, pentru că și acela luase sfînta credință și se botezase. Deci, văzîndu-se unul cu altul, s-au bucurat și s-au sărutat și Ioan a început a viețui împreună cu Pahomie și a urma vieții lui, petrecînd amîndoi în legea Domnului și învățîndu-se ziua și noaptea. El nu se îngrijea de cele pămîntești, iar cele ce le avea din osteneala mîinilor sale, le împărțea la cei ce aveau trebuință, neîngrijindu-se pentru ziua de mîine. Își muncea trupul cu postiri, privegheri și

alte feluri de osteneli, mîngîindu-se cu nădejdea învierii și a fericirii ce va să fie în ceruri.

Citind Viețile Sfinților și luînd aminte la isprăvile acelora, singur se sîrguia să săvîrșească unele ca acelea. Apoi, Cuviosul Pahomie, aducîndu-și aminte de făgăduința care de la Dumnezeu i se făcuse lui, pentru frații cei ce erau să se adune la dînsul spre mîntuire, a început împreună cu fratele său, a zidi chilii. Deci, Pahomie voia să facă mai mare cuprinsul mănăstirii; iar Ioan, învățînd și cugetînd pentru liniștea și strîmtorarea călugărească, dorea să fie mai mică ograda mănăstirii. Deci, supărîndu-se, a zis către Pahomie: "Încetează de a mări și a lărgi curtea mănăstirii pentru că lucrul acesta este netrebnic".

Auzind Pahomie unele ca acestea s-a mîniat asupra fratelui său, că nu cu înțelegere l-a ocărît pe el. Însă, fiind blînd, nu i-a zis nimic, cinstind pe fratele cel mai mare cu anii. Sosind noaptea, s-a închis în chilia sa și a început a plînge și întru rugăciune a se mărturisi lui Dumnezeu, zicînd: "Amar mie, că înțelegerea cea trupească este încă întru mine și umblu încă după trup; pentru că după atîta deprindere duhovnicească, sînt stăpînit încă de mînie. Miluiește-mă, Dumnezeule, ca să nu pier; pentru că dacă Tu nu mă vei întări pe mine cu darul Tău, atunci vrăjmașul meu va afla în

mine vreo parte din faptele sale și mă va face pe mine robul lui, ca pe un călcător al legilor Tale; căci scris este: *Cel ce păzește toată legea, dar numai într-una greșește, pentru toate s-a făcut vinovat.* Cred Doamne, că îndurările Tale cele multe îmi vor ajuta mie, și mă voi învăța a umbla în căile Sfinților Tăi Părinți, tinzând spre cele dinainte și uitând pe cele din urmă; că din veac sfinții Tăi, ajutându-se cu darul Tău, au rușinat pe vrăjmaș și foarte s-au preamărit. Iar eu cum voi învăța, Doamne, pe cei care Te-ai făgăduit a-i chema la viața monahicească prin mine, dacă nu voi birui mai înainte patimile mele, care prin trup îmi stăpînesc sufletul meu, și de nu voi păzi legea Ta fără de prihană? Cred Doamne, că dacă Tu îmi vei da ajutor, voi face acelea care sînt plăcute înaintea ochilor Tăi și-mi vei ierta toate păcatele mele".

Așa strigînd fericitul către Dumnezeu, a petrecut toată noaptea întru rugăciuni, asudînd cu lacrimi, și din multa sudoare - fiind pe vremea secerișului, și în părțile acelea fără de măsură era zăduf mare - s-a făcut sub picioarele lui o baltă; pentru că era obiceiul lui ca, stînd la rugăciune, să-și aibă mîinile întinse în sus și nicidecum nu le lăsa nici le strîngea pînă la sfîrșitul rugăciunii; ci așa stătea ca spînzurat pe Cruce. Astfel obosindu-și trupul său,

iar sufletul ridicându-și spre gîndirea de Dumnezeu, asuda foarte mult.

Nu după multă vreme, Ioan, fratele lui s-a mutat către Domnul și el l-a îngropat, după obicei, cu psalmi și cu cîntări, îngrijindu-se în toate zilele ca să fie mai bun și mai liber de gîndurile cele ce năvăleau asupra lui, învățîndu-se pururea în frica lui Dumnezeu, avînd în minte pomenirea morții, înfricoșata judecată și minunile cele veșnice, iar cu trupul ostenindu-se la zidirea mănăstirii. Diavolii văzînd aceasta, au început a năpădi la arătare asupra lui, scrîșnind cu dinții și aducîndu-i multe ispite. Iar el înarmîndu-se cu pavăza credinței și cu rugăciuni, biruia asupra vrăjmașului, avînd totdeauna în gură cîntarea de psalmi. Deci, rugîndu-se el, diavolii de multe ori se sîrguiau să-i curme rugăciunea. Cînd pleca genunchii îi arătau înaintea lui o groapă adîncă și apă vîjîind, ca să se teamă și să nu-și plece genunchii la rugăciuni. Însă, sfîntul nu se îngrijea de diavoleștile năluciri și nu înceta a-și pleca genunchii la rugăciune.

Odată, umblînd el, l-au înconjurat diavolii, urmîndu-i și mergîndu-i înainte ca unui boier, zicînd unul către altul: "Iată Domnul Pahomie, dați-i loc de cinste robului lui Dumnezeu!" Iar sfîntul batjocorea nălucirile lor și-i socotea pe dînșii ca pe niște cîini ce latră. Stînd în chilia sa la

pravila cea de la miezul nopții, au năvălit asupra lui mulțime de diavoli și au început a-i clătina chilia și a cutremura pământul, vrînd să răstoarne zidirea din temelie și să ucidă pe Pahomie; dar el a început a cînta: *Dumnezeu este scăparea noastră, puterea și ajutorul întru necazurile cele ce ne-a aflat pe noi; pentru aceasta nu ne vom teme, cînd se va tulbura pământul.* Atunci îndată s-au stins diavolii ca fumul și s-a făcut alinare și liniște. Însă aceia, fugind ca niște cîini fără de rușine, iarăși s-au întors. Deci, după rugăciune, șezînd sfîntul la lucrul mîinilor, i s-a arătat diavolul în chip de cocoș mare, care cînta înaintea lui foarte mult și se repezea spre fața lui; iar sfîntul a suflat asupra lui și, însemnîndu-se cu semnul Sfintei Cruci, l-a izgonit pe el de la dînsul.

Altădată, adunîndu-se mulți diavoli, au legat o frunză de stejar cu o funie mare și lungă, și trăgeau de ea cu osteneală și cu ispitire, ca de o piatră mare, chiuind și strigînd cu mare glas unul către altul: "Trageți, trageți!" Aceasta o făceau vrînd să pornească spre rîs pe robul lui Dumnezeu; dar sfîntul a gonit cu rugăciunea toată tabăra diavolească.

De multe ori, cînd ședea sfîntul să mănînce, diavolii, făcîndu-se în chip de femei frumoase, ședeau lîngă el și se atingeau de bucatele cele puse

înainte. Iar cuviosul, închizându-și ochii cei trupești ca să nu vadă nălucirile cele muieresti, își ridica ochii minții spre Hristos Dumnezeu; atunci nălucirile cele diavolești fugeau; pentru că nu puteau să sporească ceva, de vreme ce era darul Domnului împreună cu cuviosul, Cel ce a zis către plăcuții Săi: *Nu vă temeți, Eu sînt cu voi pînă la sfîrșitul veacului.*

Altădată, cu voia lui Dumnezeu, a luat mare chinuire de la diavoli; pentru că toată ziua, de dimineață pînă seara, a fost bătut de dînșii și ca un mucenic a fost rănit de bătăi; însă n-a slăbit, nici nu s-a deznădăjduit de ajutorul lui Dumnezeu, de vreme ce Domnul nu părăsește în ispite pe robii Săi. Deci, a venit la dînsul pentru cercetare, un oarecare monah bătrîn cu numele Apolos; și îndată a început Cuviosul Pahomie a-i spune cu de-amănuntul toate primejdiile și ispitele cele aduse asupra lui de diavoli. Apolos i-a grăit lui: "Îmbărbătează-te și te întărește robule al Domnului, pentru că știe diavolul că de te-ar fi biruit pe tine, cel ce ne ești nouă spre folos, și căruia toți, după puterea noastră, ne sîrguim să-ți urmăm, apoi pe noi neputincioșii cu înlesnire ne va robi lui; pentru aceea asupra ta mai mult se înarmează. Deci, tu, o, părinte, avînd ajutorul lui Dumnezeu, nu te lenevi, nici slăbi în nevoie, ci rabdă-le pe toate cu vitejie, că ai să dai răspuns lui

Dumnezeu și pentru noi, biruindu-te de lenevire și dându-ne nouă chip de împuținare de suflet".

Pahomie, auzind acestea, mai mult s-a întărit asupra vrăj-mașilor celor nevăzuți și slăvea pe Dumnezeu, că i-a trimis pe un frate ca acela, care l-a mîngîiat în necaz, și l-a pornit spre mai mare nevoie; deci, a rugat pe monahul acela, ca să-l cerceteze pe el mai des și să-l întărească. Odată, acel fericit Apolos, venind la Cuviosul Pahomie, s-a îmbolnăvit și, petrecînd puține zile, s-a mutat către Dumnezeu și a fost îngropat de Pahomie.

Cuviosul Pahomie avea atîta îndrăzneală și credință către Dumnezeu, încît de multe ori călca peste balauri și peste scorpii, și rămînea nevătămat de ei. Adeseori porunca crocodililor ca să-l treacă dincolo de rîu. Crocodilii ascultau porunca lui și treceau degrabă pe plăcutul lui Dumnezeu. Cuviosul, mulțumind lui Dumnezeu că-l păzește nevătămat de toate asuprașile vrăjmașilor, se ruga Lui, zicînd: "Bine ești cuvîntat Doamne, că n-ai trecut cu vederea smerenia mea, nici n-ai lăsat neputința mea, ca să fie înșelată de vrăjmașul, ci singur m-ai întărit și mă întărești pe mine, văzînd neștiința mea. Singur mă povățuiești și mă înveți pe mine voia Ta cea sfîntă, pentru că eu sînt prost și neînțelept; iar Tu m-ai înțeleptit întru frica Ta".

Sfântul, văzînd iarăși asuprelile diavolești, ruga pe Dumnezeu ca un viteaz și nevoitor desăvîrșit, ca să-i ia somnul, încît să petreacă noaptea și ziua fără de somn - pe cît se poate -, biruind cu ajutorul lui Dumnezeu pe cei potrivnici, după cele scrise: *Nu mă voi întoarce, pînă ce se vor sfîrși; îi voi necăji și nu vor putea să stea; vor cădea sub picioarele mele, că m-ai încins cu putere spre război.* Deci, i s-a dăruit lui cererea și vedea duhurile cele nevăzute ca pe cele văzute și le gonia departe cu arma duhovnicească a rugăciunilor. Rugăciunea cuviosului era ca să se săvîrșească întru el voia Domnului și să nu se lipească de el nici un gînd din grijile lumești.

După cîtăva vreme, Cuviosul Pahomie, stînd la rugăciune la miezul nopții, i s-a arătat îngerul Domnului în chipul cel dintîi, zicîndu-i: "Pahomie". Iar el a răspuns: "Ce este, Domnul meu?" Zis-a îngerul: "Voia Domnului este aceasta, ca să-I slujești Lui și pe neamul omenesc să-l aduci la El". Îngerul Domnului, zicîndu-i acestea de trei ori, s-a dus de la el. Iar Pahomie, mulțumind lui Dumnezeu de acea vedenie ce i se făcuse și, luînd încredințare, a început a primi pe cei ce veneau la el și voiau să slujească lui Dumnezeu. Deci, după multă ispitire, le dădea chipul monahicesc, învățîndu-i să treacă cu vederea lumea și pe toate cele din lume. Astfel, el se dădea singur pildă cu

pustnicia și cu smerenia vieții celei iubitoare de osteneală, deși nu mai era tânăr, slujind celorlalți frați. Pentru că el pregătea masa, el lucra grădinile, săpînd, și adăpînd cu apă verdețurile, el slujea bolnavilor ziua și noaptea și era chiar și portar. El făcea cu mâinile sale toate lucrurile cele mai de pe urmă și slujirile în mănăstire; îndemnînd pe toți să petreacă întru chemarea lor, în psalmi și în alte cărți; dar mai ales să se învețe din Sfînta Evanghelie. Numele fraților care veniseră la el de la început, erau acestea: Psentais, Suros și Psoe. Acestora le grăia totdeauna cuvintele lui Dumnezeu, folosindu-i mult pe ei. Iar ei, privind la sfînta lui viață cea întocmai cu îngerii, se minunau, zicîndu-și unul altuia: "Ne-am înșelat, socotind că sfinții sînt născuți de fel sfinți, și nu se fac sfinți după a lor voie, și iarăși socotind că păcătoșii nu pot să se întoarcă la pocăință și să se facă sfinți. Acum vedem darul lui Dumnezeu în sfîntul acesta, părintele nostru Pahomie; căci s-a născut din părinți păgîni și necredincioși, și a venit întru atît de bună credință și plăcere de Dumnezeu, încît săvîrșește cu înlesnire toate poruncile lui Dumnezeu. Drept aceea ni s-a arătat și nouă, că și noi, de vom voi, putem să-i urmăm lui, precum a urmat și el sfinților, care au fost mai înainte. Deci, să murim împreună cu el, ca să și înviem cu el, că ne duce drept la viața veșnică".

Deci, apropiindu-se ei de Sfântul Pahomie, i-au zis: "Pentru ce, părinte, singur te ostenești atît de mult în lucrurile mona-hicești? Poruncește-ne, ca să lucrăm și noi". Sfântul le-a răspuns: "Jugul cel bun pe care l-am pus pe mine, nu-l voi lepăda. Hristos ne-a adunat pe noi aici, ca să ne ostenim împreună pentru mîntuire. El să ne întărească, pe mine și pe voi, în răbdare și osteneli. Iar cînd Domnul nostru ne va aduna mai mulți, atunci voi îmi veți ajuta în slujbele mănăstirești". Cuviosul Pahomie le-a scris lor rînduieli pentru rugăciune, pentru lucrul mîinilor și pentru somnul cel cu trezvie; pentru hrană și pentru haine, pentru toată buna rînduială mănăstirească și pentru viața monahicească, precum s-a povățuit mai înainte de îngerul care i s-a arătat.

Deci, cu voia lui Dumnezeu, Care cheamă pe toți spre mîntu-ire, s-au adunat la cuviosul și alți frați, între care era Pecusie, Corneliu, Pavel, Pahomie - un altul -, Ioan și alții care auzeau de viața lui cea folositoare, de învățătura cea de suflet mîntuitoare a credinței celei drepte și de rînduiala cea cu bune obiceiuri a mănăstirii. Astfel, numărul fraților în puțină vreme s-a înmulțit, încît ei erau mai bine de o sută.

Iar cînd, în vreo zi de praznic, se cădea ca toți împreună să se împărtășească cu preacuratele,

cereștile, nemuritoarele și de viață făcătoarele dumnezeiești Taine ale lui Hristos, atunci Cuviosul Pahomie chema pe un preot din bisericile cele din satele de aproape și acesta săvârșea dumnezeiasca slujbă în mănăstirea lor și toți se împărtășeau cu Trupul și Sângele lui Hristos.

Aceasta o făcea, fiindcă nu voia povățuitorul și cugetătorul cel smerit să învrednicească pe vreunul din ucenicii lui la rînduiala preoțească; ci zicea că mai de folos este monahilor să nu caute cinste și începătorie, mai ales cei ce viețuiesc viața cea de obște, ca să nu înceapă între frați pentru unele pricini a se face zavistii, pizmuri și neîntocmiri; deoarece, dacă cade în arie o scînteie mică de foc și nu se va stinge degrabă, toată aria o arde, și rodurile cele adunate cu multă osteneală se pierd într-un ceas. Astfel, căzînd între monahi gîndul iubirii de stăpînire și dorirea de rînduială preoțească, de nu se va scoate degrabă, toate ostenelile lor cele de mulți ani și rodurile duhovnicești le întoarce în nimic înaintea lui Dumnezeu.

Acestea le grăia cuviosul, învățînd pe frați smerenia; însă, dacă venea la mănăstirea lui cineva din monahii cei sfințiți, voind să petreacă cu dînșii, îl primea cu dragoste și-l cinstea ca pe un părinte; iar acela privind la viața cuviosului cea cu

smerită cugetare și a celorlalți frați, se sîrguia să fie următor smereniei și ostenelilor lor cele pustnicești. Astfel, Sfîntul Pahomie era spre toți foarte milostiv și iubitor. Îi era milă de cei bătrîni și neputincioși cu trupul, știa a plăcea și celor tineri, avînd multă purtare de grijă pentru sufletele lor. Deci, numărul fraților crescînd în toate zilele mai mult, a ales pe unii dintre dînșii, care puteau să îndrepteze cu ajutorul lui Dumnezeu și să povățuiască pe alții la fapta bună. Astfel, i-a pus pe acei frați peste alți frați, împărțindu-i în mai multe mănăstiri; iar el singur, privind la toți ca un părinte și îngrijindu-se de ei, îi dădea fiecăruia pe cît putea să poarte ascultarea și slujirea cea cuviincioasă în lucruri și în rugăciunile și pravila cea pustnicească. Astfel se făcea fraților mare sporire de la Cuviosul Pahomie, povățuitorul cel de Dumnezeu înțeleptit.

După mulți ani, auzind de dînsul sora sa cea după trup, a venit la mănăstirea lui, voind să vadă pe fratele său, că și dînsa primise credința creștinească. Iar el, aflînd de venirea ei, a trimis pe portar la dînsa, zicîndu-i: "Ai auzit de mine că sînt viu; deci, du-te de aici și nu te mîhni, că nu m-ai văzut, nici tu pe mine, nici eu pe tine. Iar de vei voi să urmezi vieții mele și să aflăm împreună milă de la Domnul, atunci frații mei îți vor zidi o chilie într-un loc liniștit, ca acolo bineplăcînd Domnului, să

te lepezi de lume; pentru că nu este altă odihnă mai bună pe pământ, decît aceea, de a face bine și a plăcea lui Dumnezeu. Domnul este puternic ca și pe alte fecioare și femei să le mîntuiască prin tine, aducîndu-le la o viață ca aceasta. Pentru aceea vei avea îndoită răsplătire de la Dînsul: una, pentru viața ta îmbunătățită; iar alta, pentru povățuirea acelor". Auzind sora cuviosului, s-a umilit cu inima și a primit cu dragoste sfatul cel folositor al fratelui său și, plîngînd, cerea să fie povățuită pentru mîntuire.

Atunci fericitul Pahomie a preamărit pe Dumnezeu, văzînd osîrdia ei atît de mare; deci, a poruncit unor frați cucernici, ca la o parte de mănăstire, în partea cealaltă de rîu, să-i facă o chilie și să zidească o mănăstire mică; și a îmbrăcat-o în chipul monahicesc. Apoi, adunîndu-se la dînsa și alte fecioare și femei, le-a dat rînduială de viață monahicească și a încredințat mănăstirea aceea unui bărbat duhovnicesc, bătrîn și sfînt cu numele Petru, care le cerceta adeseori și iconomisea toate cele pentru dînsule.

Cuviosul părintele nostru Pahomie a luat de la Domnul și darul facerii de minuni; pentru că a început cu darul lui Hristos a tămădui bolile și a izgoni diavolii. Cuviosul avea prieten adevărat pe un oarecare preot bătrîn, cu numele Dionisie,

econom al bisericii Tintirisiei. Acela cerceta adeseori pe Cuviosul Pahomie, asemenea se ducea la dînsul, pentru că îl iubea foarte mult, deoarece, acel Dionisie, era unul din cei ce au mărturisit numele lui Iisus Hristos și a pătimit pentru Dînsul în vremea prigoanei ce fusese mai înainte.

O femeie oarecare vestită din cetatea Tintiriei, pătîmind curgerea sîngelui de mulți ani și, auzind de sfințenia cea mare a Cuviosului Pahomie, dorea să-l vadă; căci credea că va căpăta tămăduire de boala sa prin sfintele lui rugăciuni. Ea, aflînd că cuviosul nu vorbește cu femeile, nici nu intră femei în mănăstirea lui, s-a dus la fericitul preot Dionisie, că nu era tăinuit acelei femei, că părintele Dionisie cu Cuviosul Pahomie petreceau în mare prietenie întru Domnul și se cercetează unul pe altul, și l-a rugat acea femeie să-l cheme cu dragoste în cetatea lor pe Cuviosul Pahomie. Dionisie a făcut așa că, trimițînd rugăminte la cuviosul, l-a chemat în cetate și, intrînd ei în sfînta biserică, femeia aceea bolnavă s-a atins de poalele hainelor Cuviosului Pahomie, precum se spune și în Sfînta Evanghelie, și îndată s-a tămăduit de curgerea sîngelui și s-a făcut sănătoasă. Deci, căzînd la pămînt, preamărea pe Dumnezeu cu glas mare și pe plăcutul Lui, pe Sfîntul Pahomie, l-a fericit cu laude. Cuviosul Pahomie, cunoscînd meșteșugul lui Dionisie, a binecuvîntat pe femeie

și, după vorba cea iubită cu prietenul cel duhovnicesc, s-a întors la mănăstirea sa.

După aceasta a venit de departe la mănăstire un om oarecare și a rugat pe cuvios să tămăduiască pe fiica sa, care pătimea de duh necurat. Cuviosul a poruncit portarului să spună omului acela astfel: "Noi nu avem obicei să vorbim cu femeile, dar trimite la noi o haină oarecare a fiicei tale, ca s-o binecuvîntăm în numele Domnului și vă vom trimite-o înapoi; deci, nădăjduim spre Domnul că se va tămădui fiica ta". Omul acela, alergînd degrabă, a adus haina fiicei sale și a dat-o sfîntului.

Sfîntul Pahomie, căutînd cu iuțime spre haina aceea, a zis: "Nu este aceasta haina ei". Iar tatăl său întărea, zicînd: "Cu adevărat haina aceasta este a fiicei mele". Sfîntul a grăit către dînsul: "Și eu știu că fiica ta poartă haina aceasta, dar nu i se cuvine ei, pentru că este feciorească; iar ea, zicînd că este fecioară și împodobindu-se cu cele feciorești, și-a pierdut fecioria și petrece în necurăția desfrînării. Deci, am cunoscut că haina aceasta este spurcată cu păcatul și pentru aceasta am zis că nu este a ei; iar tu s-o sfătuiеști mai întîi să se lase de păcatul acela și să se făgăduiască că de acum se va păzi curată înaintea lui Dumnezeu,

și atunci Domnul îi va fi milostiv și o va tămădui de muncirea diavolească".

Tatăl ei, auzind acestea, s-a umplut de mîhnire și de mînie asupra fiicei sale și, ducîndu-se la dînsa, a întreat-o de este adevărat, și ea a spus tatălui său cu adevărat păcatul ce făcuse, și a făgăduit cu jurămînt că nu-l va mai face. Apoi, tatăl ei, întorcîndu-se la cuviosul și spunîndu-i cele ce auzise de la fiica sa, îl ruga cu lacrimi să se milostivească spre dînsa. Deci, Cuviosul Pahomie, rugîndu-se pentru cea îndrăcită, i-a trimis puțin unt-delemn și după ce a luat ea cu credință untdelemn și s-a uns cu el, îndată a fugit diavolul de la dînsa și s-a făcut sănătoasă din ceasul acela.

Un alt om avea un fiu îndrăcit cumplit; pentru că cumplit era diavolul dintr-însul și nu putea omul acela să aducă pe fiul său la cuviosul, căci duhul cel necurat care era în el se împotriva tare, nelăsîndu-l să-l aducă la plăcutul lui Dumnezeu. Deci, venind acel om în mănăstire a căzut plîngînd la picioarele Sfîntului Pahomie, și îl ruga cu dinadinsul să se roage lui Dumnezeu pentru fiul lui ce pătimea de duh necurat și să-l izbăvească de muncirea diavolească. Cuviosul, făcînd rugăciune, i-a dat o pîine din mănăstirea sa și i-a poruncit ca, la ceasul mîncării, să pună acea pîine înaintea fiului său. Ducîndu-se omul la casa sa cu pîinea

și, sosind vremea mesei, a pus-o înaintea fiului său; iar îndrăcitul nu voia nici să se atingă de ea, ci și-a împlinit trebuința în acea zi cu altă pîine. După o vreme, flămînzind el și cerînd să mănînce, tatăl a sfărîmat o parte din pîinea lui Pahomie în pîrticele mici și le-a amestecat cu finice și astfel le-a pus înaintea fiului său ca, necunoscînd, să mănînce. Iar duhul cel necurat ce era în acel tînăr, cunoscînd în finice pîine dată din mîinile sfîntului, a aruncat finicele la pămînt. Deci, tatăl n-a dat fiului să mănînce mai multe zile, poruncind în același timp să nu-i dea nimic altceva să mănînce decît pîinea adusă de la Sfîntul Pahomie. Fiind silit de multă foame, a gustat din pîinea aceea și îndată a fugit dracul din acel tînăr.

Tatăl, luînd pe fiul său sănătos, l-a dus în mănăstirea cuvio-sului, dînd mulțumire și laudă lui Dumnezeu, Cel ce făcea minuni cu rugăciunile plăcutului Său. Și multe alte tămăduiri de boli cu minune se făceau de Cuviosul Pahomie, prin darul Sfîntului Duh care petrecea în el, însă pentru acestea nu se înălța cu inima, ci totdeauna se păzea în smerenie. De se ruga lui Dumnezeu cîndva pentru ceva și nu-și cîștiga cererea, nu se mînia nici nu se tulbura cu gîndul, ci totdeauna avea în gură acel dumnezeiesc și mare cuvînt: *Părinte, fie voia Ta!*

Cercetînd Cuviosul Pahomie mănăstirile sale pe care le avea în multe locuri, a mers la una care se numea Muhonia. Acolo a văzut un smochin înalt și roditor, în care cei tineri se suiau în ascuns de furau poamele și le mînceau fără de vreme. Deci, apropiindu-se cuviosul de acel smochin, a văzut șezînd în vîrfurile lui un duh necurat și l-a cunoscut că este dracul lăcomiei pîntecelui, care înșeală pe cei tineri să fure smochinele și să le mînce în ascuns.

Atunci, a chemat pe grădinarul mănăstirii, care era unul din cei mult nevoitori bătrîni, cu numele Iona, și i-a zis: "Frate, taie pomul acesta, pentru că nu i se cuvine să stea în mijlocul mănăstirii spre sminteala celor neîntăriți în înfrînare". Bătrînul Iona, auzind acestea, s-a mîhnit foarte mult și a zis către cuvios: "O, părinte, nu-l tăia nicidecum, pentru că mult rod luăm din el". Văzînd Sfîntul Pahomie pe acel bătrîn mîhnit, a tăcut, nevrînd să-l mîhnească și mai mult; pentru că îl știa că este sfînt cu viața. A doua zi, însă, acel pom s-a aflat uscat cu totul și nu avea nici rod, nici frunze verzi. Văzînd aceasta bătrînul Iona, s-a umplut mai mult de mîhnire și de necaz, căci n-a ascultat pe părintele cel sfînt și n-a tăiat îndată acel smochin.

Aici se cuvine a pomeni puțin și de viața acestui fericit bătrîn Iona. El avea optzeci și cinci de ani în

mănăstire, slujind cu cinste și cu plăcere lui Dumnezeu. Ascultarea lui era să lucreze grădina, să sădească pomi, să adune roadele și, prin ostenele și rugăciunile lui, să facă mare îmbelșugare și îndestulare de roade.

El n-a gustat niciodată din acele roade și răsaduri pînă la sfîrșitul său, atît de înfrînat și pustnic era. Haina lui era numai una, făcută din piele de oaie, pe care o purta iarna și vara. Altă haină niciodată nu-i trebuia decît cojocul, pe care numai atunci îl lua, cînd se împărtășea cu dumnezeieștile Taine; iar după împărtășire se dezbrăca și îl strîngea, păstrîndu-l curat în tot timpul călugăriei lui. Nu știa ce este odihna trupului, pentru că totdeauna și neîncetat muncea cu osîrdie lucrul lui. El n-a gustat niciodată vreo fiertură, ci verdețuri crude cu oțet îi era hrana lui în toată viața. Niciodată nu s-a odihnit pe coastele sale pînă la moarte, ci după osteneala cea de toată ziua din grădină și după apusul soarelui primea hrana obișnuită, iar după aceea intra în chilia sa și acolo lucra cu mîinile toată noaptea fără lumînare, împletind funii pînă la cîntarea Utreniei, avînd în gura lui rugăciuni, și astfel dormita puțin pentru nevoia somnului celui firesc. În acest fel își obosea trupul pînă la cel mai de pe urmă ceas al sfîrșitului vieții sale. Astfel s-a găsit mort, șezînd și țînînd în mîini împletitura ce lucra; iar sufletul lui cel sfînt s-a dus către

Domnul, ca unul ce a fost atît de iubitor de osteneli, nevoitor și omorîtor de patimile trupului său.

În acea mănăstire a Muhoniei, cuviosul părintele nostru Pahomie, a zidit o biserică nouă, cu mîinile fraților celor iscusii în acel lucru și a împodobit-o cu stîlpi frumoși, încît se veseleau de acel lucru bun și frumos zidit. Socotind apoi, că nu se cade monahilor a se înveseli de podoaba lucrului mîinilor lor, nici a se mîndri de frumusețea zidirii, a luat niște funii groase și a legat stîlpii; deci, chemînd pe frați le-a poruncit, ca să tragă cu toată puterea, pînă ce s-a aplecat zidirea și se strica toată podoaba. Deci, cuviosul a zis către frați: "Să nu vă lăudați fraților pentru osteneala cea multă a mîinilor voastre, că ați făcut zidire frumoasă; ci mai ales vă îngrijiți, ca să vă zidiți singuri pe voi și să vă împodobiți sufletul vostru ca pe o Biserică a lui Dumnezeu; pentru că voi sînteți Biserici ale Dumnezeului Celui viu, precum a zis Domnul". Așa cuviosul părinte, mergînd în fiecare locaș, folosea pe frați, învățîndu-i și certîndu-i cu cuvinte din dumnezeiasca Scriptură, rugîndu-i și sfătuindu-i să fie în viață fără de prihană și să știe și să cunoască meșteșugirile vrăjmașului, ca astfel să se împotri-vească lor cu puterea Sfîntului Duh, ori să grăiască cuvintele Psalmului: *Întru Dumnezeu vom face puterea și El va urgisi pe vrăjmașii noștri.*

Șezînd oarecînd Cuviosul părinte Pahomie cu frații în mănăstirea sa din Tavenisiot și învățîndu-i din dumnezeieștile Scripturi, au venit oarecare pustnici eretici, care își acopereau veninul dinăuntru cu haine de păr; și, stînd înaintea porților mănăstirii, au zis oarecărui din frați: "Sîntem trimiși de părintele nostru la al vostru; deci, să-i spuneți din partea noastră aceste cuvinte: "De ești cu adevărat om al lui Dumnezeu și nădăjduiești spre Dînsul că te va asculta pe tine, apoi să vii și să treci cu noi rîul cel de lîngă mănăstire, cu picioarele pe deasupra apei, ca pe uscat, ca să cunoaștem toți care din noi are mai multă îndrăzneală la Dumnezeu, tu ori noi?"

Niște cuvinte de mîndrie ca acestea ale acelor eretici auzindu-le Cuviosul Pahomie, a zis către frați: "Cu voia lui Dumnezeu, vor putea ereticii aceia să treacă rîul ca pe uscat, fiindu-le în ajutor diavolul, cel ce i-a prins pe dînșii în lațul său, ca să li se întărească înșelăciunea ereticească; însă eu nu cer de la Dumnezeu o minune ca aceea, ca să umblu pe apă, pentru că știu că gîndul acesta, nu numai că nu este monahicesc, dar nici creștinesc. Iar voi duceți-vă și spuneți-le lor ce zice fericitul Pahomie: "Nădăjduiesc spre Dumnezeu, iar nu spre lucrările mele, deoarece, fiind păcătos, nu voiesc a ispiti pe Domnul Dumnezeuul meu. Sîrguința mea este, nu să umblu pe ape, ci să-mi

văd totdeauna păcatele mele și să caut ajutorul lui Dumnezeu ca, astfel, să pot trece fără de vătămare ispitele vrăjmașului". Ereticii, auzind unele ca acestea, s-au dus rușinați.

În locașul cuviosului era un frate, care își făcea voia sa și nu mânca în același timp, când mâncau și ceilalți frați, ci postea mai mult decât îi era rînduit; deci, pentru aceasta se mîndrea față de ceilalți. Părintele Pahomie, cunoscînd înălțarea de minte a mona-hului aceluia, l-a luat de-o parte și i-a zis: "Frate, Domnul a zis: *M-am pogorît din cer, nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis pe Mine;* deci, și tu ești dator a ne asculta pe noi și a păzi rînduiala mănăstirească. Cînd vine vremea mesei, mănîncă împreună cu frații cele puse înainte, însă cu măsură; nu săturîndu-te, ca să nu se îngrașe trupul, căci vrăjmașul va ridica întru tine război, nici foarte puțin să nu mănînci, ca să nu slăbești cu trupul întru osteneți, ci să primești hrana după măsura tinereții și puterii, pînă ce vei birui pe diavolul slavei deșarte".

Deci, fratele acela la început a ascultat sfaturile părintelui, însă după aceea iarăși s-a abătut de la regula sa, zicînd: "Unde este scris: nu posti, nu te înfrîna...?" Deci, sfătuindu-se din nou de Cuviosul Pahomie, n-a ascultat, și astfel s-a stăpînit de diavol. În cele din urmă, sfîntul, rugîndu-se către

Dumnezeu cu dinadinsul pentru dînsul, l-a tămăduit pe el și astfel, fratele s-a îndreptat după aceea, învățat fiind prin certare.

Altădată, Cuviosul Pahomie, stînd la rugăciune, s-a pomenit întru răpire și a văzut pe frații săi cuprinși de diferite feluri de primejdii. Unii din dînșii erau cuprinși de jur împrejur de văpaie, și astfel fiind, nu puteau nicidecum să scape de ea. Alții, fiind cu picioarele desculțe și împleticindu-se în spini, se primejduiau, fiind înțepați de spini și neputînd să iasă din dînșii; iar alții stăteau la un loc înalt peste o prăpastie adîncă, sub care trecea un rîu mare și înfricoșat, plin de crocodili; astfel că frații aceia nu puteau să se ducă, nici de la prăpastie, nici să se arunce în rîu, din cauza mulțimii crocodililor.

Această vedenie cuviosul o spunea fraților cu multe lacrimi și proorocea zicînd că după ducerea lui din viața aceasta, monahii se vor împiedica cu diferite feluri de patimi lumești, se vor primejdui întru multă împiedicare spre mîntuire, neputînd să se izbăvească și să scape de acelea, din pricină că prin meșteșugirea vrăjmașului, îi vor înconjura pe dînșii patimile cele deșarte.

După aceasta a venit la cuviosul, pentru călugărie un comediant, pe care cuviosul, primindu-l și

învățîndu-l mult pentru pocăință, l-a îmbrăcat în schima monahală; iar numele lui era Silvan. Acesta, după cîtăva vreme, îndărătnicindu-se, a început a viețui fără de grijă și a face fel de fel de comedii, spre sminteala celor tineri, de care lucru înștiințîndu-se cuviosul, l-a învățat pe el mult, iar uneori îl și bătea. În urma acestora el se făgăduia că se va pocăi, dar nu se îndrepta. Deci, după o răbdare de douăzeci de ani, cuviosul părinte a poruncit ca înaintea fraților să dezbrace de pe dînsul chipul monahicesc și, dîndu-i lui haine mirenești, să-l izgonească din mănăstire.

Atunci Silvan a început a cădea la picioarele marelui stareț, rugîndu-l și zicînd: "Iartă-mă, părinte, și mai îngăduie-mă de astă dată; căci cred în Stăpînul Hristos, Cel ce mîntuiește pe cei păcătoși și cu rugăciunile tale mă va întoarce la pocăință". Iar starețul i-a zis lui: "Oare știi cît ți-am răbdat eu ție? De mult ori ți-am dat bătăi, fiind silit de obiceiul tău cel rău, care lucru la nimeni nu l-am făcut decît numai singur ție; pentru că n-am voit a întinde mîna mea spre cineva, iar către tine am fost silit, chiar nevrînd a face aceasta. Cînd te băteam, pe mine singur mai mult mă durea decît pe tine, pătîmind de milă cu sufletul împreună; pentru că te băteam, nu că voiam să te bat, ci pentru că nădăjduiam că, pedepsindu-te prin bătaie, vei fi mai bun și îți vei mîntui sufletul

tău. Dar, de vreme ce nici prin învățături, nici prin bătăi nu te-ai îndreptat, te tai pe tine de la rădăcină, ca pe un mădular putred, ca să nu se vatăme și celelalte mădulare".

Astfel grăind către dînsul Sfîntul Pahomie, el mai mult se ruga și plîngea cu lacrimi, făgăduind pocăință cu ajutorul lui Dumnezeu. Iar starețul i-a grăit lui: "Dacă voiești să te primesc iarăși în numărul fraților, apoi să pui pentru tine chezaș, că de acum te vei pocăi". Deci, el și-a pus chezaș pe un oarecare stareț cinstit, cu numele Petronie. Atunci cuviosul, iertînd pe Silvan, l-a încredințat bătrînului Petronie, chezașul său, și singur s-a rugat lui Dumnezeu cu dinadinsul pentru el, ca să-l povățuiască la calea cea adevărată a pocăinței. Dumnezeu Cel milostiv, Care nu voiește moartea păcătosului, a dat lui Silvan, cu rugăciunile Sfîntului Pahomie, plăcutul Său, atîta zdrobire de inimă întru pocăință, încît în toată vremea lacrimile curgeau din ochii săi ca pîrîul. Pe cînd ședea la masă cu frații, de multe ori nu putea să se oprească din plîns și suspinuri, împlinindu-se către dînsul cuvîntul proorocului David: *Făcutu-s-au lacrimile mele mie pîne ziua și noaptea și băutura mea cu plîngere am amestecat-o.*

Iar cînd îi ziceau lui frații să se oprească din plîns, măcar la masă înaintea străinilor celor ce vin, el le

răspundea: "Cu adevărat voiesc să mă opresc, dar nu pot nicidecum". Iar frații îi ziceau lui: "Se cade a plînge cînd ești în rugăciune singur, dar în vremea mesei să te oprești din plîngere, pentru că sufletul poate și fără de lacrimile cele din afară să fie umilit". După aceea, frații iarăși îl întrebau: "Pentru ce plîngi așa?" Și-l opreau, zicînd: "Ne rușinăm și nu putem să mîncăm, căutînd la tine cum plîngi". El răspundea: "Frații mei, oare nu-mi este îngăduit să plîng, cînd văd pe bărbații cei sfinți slujindu-mi mie, păcătosul, căroro nici praful picioarelor nu sînt vrednic a-l privi? Oare nu sînt dator a plînge, că mie, spurcatul comediant, îmi slujesc niște bărbați cinstiți și plăcuți lui Dumnezeu ca aceștia? Deci, voi plînge, fraților, în toate zilele, iar nu să fiu înghițit de pămînt ca Datan și Aviron, pentru mulțimea păcatelor mele".

Pentru o îndreptare ca aceasta și pentru adevărata pocăință a lui Silvan, Cuviosul Pahomie, părintele nostru, se bucura foarte mult, precum și sfinții îngeri se bucură în cer pentru întoarcerea păcătosului. Deci, sfîntul stareț adeverea acesteia către frați, zicînd: "Mărturisesc înaintea lui Dumnezeu, că de cînd s-a adunat această viață de obște, n-am văzut încă pe nici unul din toți frații care viețuiesc împreună cu mine, urmînd așa smeriți, precum și-a luat asupra-și fratele acesta. Știu, fraților, că și voi, cu ajutorul lui Hristos,

ostenindu-vă cu multe îmbunătățite nevoințe, ați biruit pe vrăjmaș și l-ați izgonit; însă, dacă vă veți lenevi puțin, vrăjmașul vostru se scoală asupra voastră și, cel izgonit, se întoarce și începe a face război. Silvan, cel mai de pe urmă dintre voi, pe care nu de mult am voit să-l izgonim, și-a întemeiat mîntuirea sa într-atît de adîncă smerenie, încît se vede că a biruit desăvîrșit pe diavol și nu mai poate vrăjmașul să se întoarcă și să se scoale asupra lui; pentru că nimic nu biruiește desăvîrșit pe vrăjmașul cel mîndru ca smerenia din inimă și adevărată a monahului, care s-a lepădat cu totul de sine". Deci, fericitul Silvan, viețuind opt ani într-o pocăință ca aceasta, s-a săvîrșit; iar Cuviosul Pahomie a văzut sufletul lui înălțîndu-se spre cer de sfinții îngeri, ca o jertfă aleasă.

Cuviosul Pahomie, viețuind după rînduială dumnezeiască spre folosul tuturor, episcopul cetății care se numea Panopoli, cu numele Uar, a trimis rugăminte la dînsul și îl chema în cetatea sa să facă în ea o mănăstire după rînduiala și așezămîntul său. Cuviosul, luînd pe unii din ucenicii săi, între care era și Teodor, s-a dus acolo și a voit să cerceteze o mănăstire oarecare a sa, care era aproape de calea aceea. Intrînd el în acea mănăstire, a văzut pe unul din frați ducîndu-l la îngropare cu multă cîntare de psalmi și după el

mergea sobor mare de popor, între care se aflau părinții și rudeniile celui mort. El a poruncit celor ce-l duceau să stea și să înceteze cîntarea; pentru că vedea cu ochii cei preavăzători, că nu era de folos sufletului celui mort o cinstită îngropare ca aceea, deoarece viața aceluia fusese rea, petrecînd în lenevire și în iubire de păcate.

Apoi a poruncit să dezbrace hainele de pe cel mort, pentru că erau de mare preț, și să le ardă îndată; iar trupul gol, fără de orice cîntare de psalmi și fără de cinste, să-l îngroape afară din mănăstire. De acest lucru minunîndu-se toți și neîndrăznind a zice ceva împotriva marelui părinte, atunci părinții celui mort, rudeniile și unii din frați au rugat pe Cuviosul Pahomie să-i fie milă de cel mort și să poruncească a-l îngropa după rînduiala obișnuită a Bisericii. Sfîntul a grăit către dînșii: "Mie, fraților, cu adevărat mai mult decît vouă îmi este milă de cel mort, pentru că voi vă îngrijiți de trupul lui, iar eu de suflet. Și aceasta o fac, ca pentru necinstea îngropării lui, să i se dea oarecare ușurare sufletului lui de la milostivul și iubitorul de suflete Dumnezeu". Atunci toți au tăcut, auzind niște cuvinte ca acelea de la sfîntul părinte.

Cuviosul, petrecînd în mănăstirea aceea două zile, i s-a făcut înștiințare că în altă mănăstire un frate bolește, că este aproape de moarte și dorește ca

Înainte de sfârșitul să vadă pe cuviosul părinte, ca astfel să se învrednicească de rugăciunea și de binecuvîntarea lui. Deci, sculîndu-se cuviosul cu ucenicii, s-au dus cu sîrguință la mănăstirea aceea. Dar cînd erau departe de mănăstire ca de trei stadii, a auzit glas îngeresc din văzduh. Și, ridicîndu-și ochii spre răsărit, a văzut sufletul fratelui acela, la care se grăbea să se ducă, înălțîndu-se cu bucurie de sfinții îngeri pe cale luminoasă și, stînd, se minuna; iar ucenicii nici n-auzeau glasul acela, nici vedeau ceva. Atunci ei au grăit către sfînt: "Pentru ce stai, părinte, privind în sus, și nu te îngrijești de fratele cel bolnav să nu moară mai înainte de venirea ta?" Sfîntul le-a răspuns: "Acolo se cade cu adevărat a ne grăbi, unde văd ducîndu-se sufletul lui de mîinile sfinților îngeri la viața veșnică".

După aceasta, ajungînd la mănăstirea aceea, au găsit mort pe fratele cel ce se sfîrșise întru Domnul și, îngropînd cu cinste trupul lui, s-au dus la Panopoli. Acolo, fericitul episcop Uar s-a bucurat foarte mult de venirea Cuviosului Pahomie și a ucenicilor lui. Pe cînd se zidea mănăstirea, niște oameni din cei vrăjmași și zavistnici, îndemnați de diavol, veneau noaptea și risipeau ceea ce se lucra ziua. Cuviosul a răbdat multă vreme o supărare ca aceea de la ei, învățînd și pe ucenicii săi la răbdare, pînă ce Domnul singur a voit de a

răsplătit bîntuitorilor acelora. Pentru că, odată, venind ei după obicei și începînd să risipească ostenelile sfinților bărbați, îngerul Domnului i-a ucis cu foc de fulgere, încît toți au pierit și s-au topit ca ceara. Apoi, din vremea aceea, cu ajutorul lui Dumnezeu, se zidea mănăstirea fără de împiedicare și s-a făcut locaș ales, și a lăsat într-însa Cuviosul Pahomie pe trei ucenici ai săi, bărbați îmbunătățiți: pe Samuil, pe Ilarie și pe Enorație, ca să îndrepteze lucrurile mănăstirii și să povățuiască pe frați spre mîntuire. Iar el, întorcîndu-se, a venit la mănăstirea sa. Auzind frații de venirea părintelui lor, au ieșit în întîmpinarea lui, închinîndu-se și bucurîndu-se.

Fiind în viața monahicească un copil nou începător și ieșind din turma cea cuvîntătoare, a strigat către Cuviosul Pahomie: "Părinte, de cînd ai plecat de aici pînă astăzi, la noi nu s-au fiert nici verdețuri, nici legume". Iar sfîntul i-a răspuns, zîmbind: "Nu te mîhni, fiule, că voi porunci să se fiarbă". Deci, ducîndu-se în mănăstire, a intrat în bucătărie și, găsind pe fratele ce era bucătar lucrînd rogojini, l-a întrebat: "Spune-mi, frate, cîtă vreme este de cînd nu fierbi fierturi fraților?" El a răspuns: "Două luni!" Și i-a grăit starețul: "Pentru ce prin lenevirea ta ai defăimat porunca ce ți s-a dat?" Bucătarul răspunse: "Părinte, după porunca ta am voit să fierb în toate zilele, dar am văzut că fiertura nu se

mănîncă, fără numai de copiii cei începători, care mănîncă fiertură, iar frații se înfrînează și petrec cu mîncare uscată. Deci, fiertura, rămînînd și lepădîndu-se afară, pentru aceea am încetat a fierbe, ca să nu se arunce bucatele și untdelemnul. Iar ca să nu fiu osîndit pentru șederea în zadar, lucrez rogojini cu celălalt frate, care este cu mine în bucătărie".

Grăit-a lui starețul: "Cîte rogojini ați lucrat?"
Răspuns-a bucătarul: "Cinci sute". Grăit-a sfîntul: "Aduceți-le aici". Și le-au adus. Atunci a poruncit ca îndată să ardă rogojinile acelea, zicînd: "Precum voi n-ați băgat în seamă porunca mea, pentru a fierbe mîncare fraților, așa și eu fără de cruțare ard lucrul mîinilor voastre, ca să știți, că nu este bine a călca așezămintele părintești cele date spre mîntuirea sufletului!" Bucătarul și cu celălalt frate, văzînd acestea, au căzut înaintea părintelui și cereau iertare.

Aducîndu-și aminte cuviosul de vedenia ce i se făcuse în răpire, pentru frații cei ce vor să cadă în pătimiri și să se împle-tească cu griji deșarte după sfîrșitul lui, plîngea. Deci, închizîndu-se în chilia sa de cu seara, se ruga lui Dumnezeu pentru frații aceia. Și iarăși, o vedenie ca aceasta a văzut în miezul nopții, după cum spunea singur în urmă:
"Vedeam o groapă adîncă și întunecoasă și în ea o

mulțime de monahi fără de număr, dintre care mulți se sîrguiau să iasă din groapa aceea, dar nu puteau, de vreme ce pogorîndu-se alții întru întîmpinarea lor în groapă, pe aceia îi surpau iar în adîncul gropii. Alții, aproape fiind de marginile gropii, se sîrguiau ca să iasă, dar iarăși cădeau în groapă; alții mai neputincioși, căzînd mai adînc, se tăvăleau pe dedesubt; unii strigau cu glasuri umilite, în timp ce alții din ei abia ieșeau de acolo cu multă osteneală și, aflînd îndată lumină, se bucurau, mulțumind Domnului".

Cuviosul, venindu-și în sine, socotea vedenia aceea, și a cunoscut ce fel de nepurtare de grijă va fi între monahi în zilele din urmă: lenevire, întunecare și căderi; că va rămîne între dînșii numai chipul călugăresc. Deci, pentru aceasta se tînguia foarte mult. Gîndind la acelea, se ruga către Dumnezeu, astfel: "Doamne, Atotțitorule, așa va fi? Pentru ce ai lăsat să fie obște și mănăstire? Doamne, adu-Ți aminte de așezămîntul Tău, pe care l-ai făgăduit, ca să-l păzești celor ce-Ți slujesc Ție pînă la sfîrșitul veacului. Tu știi, Stăpîne, că de cînd am luat chipul monahicesc, totdeauna m-am smerit înaintea Ta și n-am gustat pîne sau apă pînă la săturare, nici altceva din cele pămîntești".

Grăind acestea cuviosul, un glas de sus s-a auzit către el: "Nu te lăuda, Pahomie, fiind om; ci cere

iertare, pentru că toate se alcătuiesc cu milostivirea Mea". Iar Pahomie, aruncându-se la pământ, a strigat către Dumnezeu: "Doamne, iartă-mă și nu lua îndurările Tale de la mine; ci trimite mila Ta mie, nevrednicului. Pentru că știu și eu, o, Stăpîne, că fără de sprijinul Tău toate sînt șchioape; iar milostivirea Ta pe toți îi miluiește și îi mîntuiește prin judecățile cele neștiute".

Pe cînd cuviosul se ruga astfel, doi îngeri în chipul luminii stăteau înaintea lui; iar în mijlocul lor era un tînăr cu frumusețe negrăită, strălucind ca razele soarelui și avînd pe capul Lui o cunună de spini. Ridicînd îngerii pe Pahomie de la pământ, i-au zis: "Deoarece ai cerut să ți se trimită milostivire de la Domnul, iată, aceasta este milostivirea: singur Dumnezeu slavei Iisus Hristos, Unul născut Fiul Tatălui Cel ce S-a trimis în lume și S-a răstignit pentru noi și poartă această cunună de spini pe cap!" Domnul a zis către Pahomie: "Îndrăznește, Pahomie, și te întărește, că sămînța ta cea duhovnicească nu va lipsi pînă la sfîrșitul veacului. Iar din cei ce vor să fie după tine, mulți mîntuindu-se cu ajutorul Meu din întunecoasa groapă, se vor arăta mai înalți decît îmbunătățiții monahi de acum. Pentru că cei de acum, povățuindu-se și luminîndu-se, strălucesc după felul vieții tale cu faptele cele bune, iar cei ce vor să fie după tine, pe care i-ai

văzut în groapa cea întunecoasă, neavînd acest fel de povățuire ca să-i poată scoate din acel întuneric, sărind din întuneric, cu singură alegerea voii lor vor merge cu osîrdie pe calea cea luminoasă a poruncilor Mele și vor fi plăcuți Mie. Alții se vor mîntui prin ispite și prin primejdii și se vor asemăna cu sfinții cei mari. Pentru că amin zic ție, căci vor cîștiga aceeași mîntuire pe care o au și monahii cei de acum, care viețuiesc cu desăvîrșire și cu neprihănire!"

Acestea zicînd Domnul, S-a suit la cer și se lumina văzduhul cu lumina cea negrăită a slavei Lui; iar Sfîntul Pahomie, căzînd, s-a închinat Domnului și-L slăvea cu gura și cu inima, bucurîndu-se de acea slăvită vedenie, încît s-a umplut de negrăită dulceață din cuvintele Domnului.

Un frate oarecare dorea să se facă mucenic pentru Hristos, dar în acea vreme era pace în Biserica Lui și în împărăția dreptcredinciosului împărat Constantin cel Mare. Deci, fratele acela ruga pe Sfîntul Pahomie, zicînd: "Roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, părinte, ca să mă fac mucenic!" Iar sfîntul îl învăța să nu primească în inimă un gînd ca acela, ca să dorească mucenicia, și zicea: "Frate, rabdă cu vitejie nevoița monahicească și poartă ostenelile monahicești fără de cîrtire întru ascultări și te sîrguiește ca prin viață fără de prihană să

placi lui Hristos și astfel vei avea împărtășire cu sfinții mucenici în cer!"

El însă, în toate zilele, supăra pe sfântul, dorind să păti-mească pentru Hristos și ruga pe cuviosul să se roage lui Hristos pentru el, ca să-l învrednicească cununii mucenicești. Sfântul Pahomie, vrînd ca să se izbăvească de o supărare ca aceea care i se făcea de el, i-a zis: "Mă voi ruga pentru tine, ca să-ți fie ție precum voiești; dar să te păzești, ca nu în vremea muceniei, în loc de mărturisirea numelui lui Iisus Hristos, să te lepezi de El, căci cu adevărat te amăgești cu gîndul, singur vrînd de voie să te arunci în ispită, cînd singur Domnul ne învață să ne rugăm, ca să nu cădem în ispită".

S-a întîmplat că, după doi ani, Cuviosul Pahomie a trimis cîțiva frați la un sat al lor, să adune papură pentru facerea rogojinilor mănăstirești, fiindcă acolo creștea multă papură. Satul acela era aproape de niște barbari care se numeau vlemizi. Deci, pe cînd frații adunau papură în acea insulă, Cuviosul Pahomie, chemînd pe fratele acela, care dorea mucenicia, i-a poruncit să meargă să cerceteze pe frații cei ce se osteneau cu strîngerea papurei și să le ducă hrană. Deci, trimițîndu-l, i-a zis cuvîntul Apostolului: "Iată, acum este vreme bineprimită, acum este ziua mîntuirii! Întru nimic

să nu te pleci la vreo sminteală, pentru ca slujba să fie fără prihană".

Încărcînd el un asin cu mîncări, s-a dus la frați. Dar cînd s-a apropiat de pustie se pogorau barbarii din munte ca să ia apă. Atunci barbarii, prinzîndu-l, l-au legat și l-au suit în munte la ceilalți barbari împreună cu asinul. Iar aceia, văzînd pe monah, au început a-l batjocori, zicîndu-i: "Monahule, vino de te închină zeilor noștri". Și, înjunghiind dobitoace, aduceau jertfă idolilor lor. Deci, aducîndu-l pe monahul acela, îl sileau ca să jertfească împreună cu ei. Dar el, nevoind să aducă jertfele cele spurcate idolilor, barbarii s-au mîniat și, înconjurîndu-l cu săbiile scoase, voiau îndată să-l taie în bucăți. El, văzînd săbiile trase deasupra capului său și înțelegînd mînia cea cumplită a barbarilor, s-a temut mult și, alergînd de frică, a căzut la idoli, s-a închinat lor și le-a adus jertfă, apoi a băut și a mîncat din cele jertfite idolilor. Astfel, temîndu-se de moartea cea trupească, și-a vătămat sufletul său cel fără de moarte, lepădîndu-se de Hristos.

După săvîrșirea unui păcat greu ca acela, barbarii l-au dezlegat din legături pe monahul acela și, fiind eliberat de ei, s-a dus într-ale sale. Iar el, pogorîndu-se din munte, și-a venit în simțire, cunoscîndu-și păcatul, și-a rupt hainele și

bătîndu-și fața, s-a întors la mănăstire. Cuviosul Pahomie, cunoscînd cu duhul cele întîmplate acelui frate, a ieșit foarte mîhnit întru întîmpinarea lui. Iar acela, văzînd pe părintele Pahomie, a căzut înaintea lui cu fața la pămînt, tînguindu-se și strigînd: "Am greșit lui Dumnezeu și ție, părinte, căci n-am ascultat sfatul tău cel bun și învățătura cea de folos, ca să nu doresc mucenicia; căci, de te-aș fi ascultat pe tine, n-aș fi pătimit unele ca acestea!"

Iar marele părinte i-a zis: "O, ticălosule, singur te-ai lipsit de un bine atît de mare, căci cu adevărat zăcea înaintea ta cununa mucenicească, iar tu ai călcat-o pe ea. Gata îți era împărtășirea cu sfinții mucenici; iar tu te-ai smuls din ceata lor cea sfîntă. Stăpînul Hristos venise la tine cu sfinții îngeri, vrînd să-ți pună diadema pe capul tău; iar tu te-ai lepădat de El, iubind mai mult vremea cea scurtă a acestei ticăloase vieți, decît pe Dumnezeu. Te-ai temut de moarte, pe care o vei suferi și, nevrînd, ai pierdut viața cea veșnică depărtîndu-te de Dumnezeu. Unde sînt cuvintele tale, pe care le grăiai întotdeauna? "Doresc ca să fiu mucenic pentru Hristos!..." Și mă supărai, ca să mă rog pentru tine, să te învrednicești de mucenie. Deci, aceasta îți era vremea cea bineprimită, ca într-un ceas să mori pentru numele lui Iisus Hristos și să cîștigi cununa cea mucenicească; dar tu în loc de

mărturisirea numelui lui Iisus Hristos, te-ai lepădat de El. Au nu ți-am spus eu mai înainte toate acestea? Au nu te-am sfătuit să încetezi cu gândul acesta?" Iar fratele acela a zis: "Părinte, am greșit întru toate și nu pot căuta în fața ta, nici să-mi ridic ochii spre cer! Am pierit, părinte, și nu este în mine nădejde de mîntuire și nu știu ce să fac; căci nu m-am așteptat să mi se întîmple unele ca acestea!"

Acestea grăindu-le el cu plîngere și cu tînguire, marele stareț i-a zis: "Ticălosule, tu pînă la sfîrșit te-ai înstrăinat de Dumnezeu; dar Domnul este bun și fără de răutate și nu Se mînie pînă la sfîrșit, căci este voitorul milei și poate ca, păcatele noastre, să le afunde în adîncul milostivirii Sale, ca o piatră de apă în mare; de vreme ce, pe cît este depărtat cerul de pămînt, pe atît depărtează de la noi fărădelegile noastre. Pentru că nu voiește și nu dorește moartea păcătosului, ci pocăința lui; deci, cel ce a căzut, să nu petreacă întru cădere, ci să se scoale; iar cel ce s-a întors spre El, să nu se depărteze, ci degrabă să se întoarcă iarăși la El. Așadar, nu te deznădăjdui, căci este și pentru tine nădejde de mîntuire; de vreme ce pomul cel tăiat, iarăși va odrăsli din rădăcină. De voiești să mă asculți pe mine, vei cîștiga iertare de la Domnul". Iar el, plîngînd, zicea: "O, părinte, de acum te voi asculta întru toate!"

Cuviosul i-a poruncit să se închidă într-o chilie singuratică și pînă la moarte să nu vorbească cu nimeni, decît numai cu părintele cel duhovnicesc. Numai a doua zi să mănînce puțină pîine cu sare și cu apă, să facă două rogojini pe zi, să se roage și să privegheze pe cît va putea și din plîngere să nu înceteze niciodată. Și a făcut toate acestea fratele acela cu bucurie, viețuind în pocăință zece ani, și a trecut către Domnul.

Cuviosul Pahomie, fugind odată de gîlcevile mănăstirești, i-a stat înaintea diavolului în chip luminos, zicîndu-i: "Bucură-te, Pahomie, căci eu sînt Hristos și am venit la tine ca la prietenul meu". Sfîntul, socotind în sine, gîndea că venirea lui Hristos la om se face plină de bucurie și fără de frică, astfel încît toate gîndurile omenești se sting în ceasul acela și se întraripează toată mintea în vedenia care se vede. "Iar eu, cugeta cuviosul, văzînd arătarea acestuia ce-mi stă în față, sînt plin de tulburare și mă tem. Deci, acesta nu este Hristos, ci satana!" Apoi, sculîndu-se îngrădit cu credința către Dumnezeu, i-a zis cu îndrăzneală: "Du-te de la mine, diavole, căci ești blestemat tu și vedenia ta și meșteșugirile sfaturilor tale celor viclene". Iar diavolul, îndată s-a stins și s-a făcut ca praful, a umplut chilia de putoare și a tulburat văzduhul, fugind și strigînd cu glas tare: "Eu am voit ca acum să te arunc sub picioarele mele; iar

tu, apucînd mai înainte, m-ai spurcat, și în toate zilele biruindu-mă mă batjocorești; pentru că este mare puterea lui Hristos, Care vă ajută vouă monahilor; însă nu voi înceta să mă lupt cu voi, de vreme ce se cade ca lucrul meu să-l săvîrșesc". Iar sfîntul, întărindu-se cu duhul, se mărturisea Domnului, mulțumindu-I de ajutorul Lui cel atotputernic, care ajută robilor Săi asupra potrivnicului.

Într-o noapte, Sfîntul Pahomie, umblînd prin mănăstire cu fericitul Teodor, au văzut de departe amîndoi împreună pe diavolul în chip de femeie preafrumoasă, venind spre mănăstire cu o mulțime de slugi, iar Teodor a început a se teme, văzînd-o. Deci sfîntul i-a zis: "Nu te teme, fiule, ci îndrăznește nădăjduind spre Domnul". Și a început a se ruga lui Dumnezeu. Iar diavolul cel în chip de femeie, apropiindu-se, a zis: "Pentru ce vă osteniți în zadar, fiindcă nu puteți nimic să faceți împotriva mea, de vreme ce am luat putere de la Atotputernicul Dumnezeu să ispitesc pe care voi dori". Iar Sfîntul Pahomie a întreat pe diavol, zicînd: "Tu cine ești, de unde vii și pe cine voiești să ispitești?" Răspuns-a aceea ce se părea femeie: "Eu sînt puterea diavolului și mie îmi slujește toată tabăra diavolească; eu am smuls pe Iuda din ceata apostolilor și asupra ta, Pahomie, am luat putere să ridic război, fiindcă nimeni cîndva nu m-a

defăimat pe mine atît de mult ca tine; pentru că mă superi pe mine nu numai sub picioarele bătrînilor, ci și sub ale copiilor tineri, învățîndu-i să mă calce. Ai adunat mulți asupra mea și i-ai îngrădit pe ei cu zidul cel nerisipit al fricii de Dumnezeu, încît slugile mele nu mai pot să se apropie de cineva cu îndrăz-neală. Iar această putere a crescut asupra mea, prin întruparea lui Dumnezeu Cuvîntul, Cel ce v-a dat vouă stăpînire să călcați peste toată puterea noastră".

Sfîntul Pahomie a răspuns: "Oare pe mine singur ai venit să mă ispitești, tu, putere a diavolului, sau și pe ceilalți?" Atunci femeia cea în chipul diavolului, a zis: "Am luat stăpînire ca să te ispitesc pe tine, pe Teodor și pe ceilalți, dar nu pot să mă apropii de voi, căci, atunci cînd vă ispitesc pe voi, mă fac vouă pricinui-toare de folos, mai mult decît de pagubă. Dar tu nu vei petrece în veci pe pămînt cu aceia, pe care acum cu rugăciunea îi întrarmezi; pentru că va veni o vreme cînd, după al vostru sfîrșit, mă voi juca între dînșii". Grăit-a sfîntul: "Dar de unde știi, că cei ce vor fi după sfîrșitul nostru nu vor sluji lui Dumnezeu cu credință, precum îi slujim noi?" Răspuns-a diavolul: "Știu din arătare". Atunci sfîntul a zis: "Minți cu capul tău cel spurcat, pentru că a ști acest lucru, este dat numai lui Dumnezeu, ca să știe pe cele ce vor să fie; iar tu ești mincinos și

stăpînești minciuna". Zis-a diavolul: "Deși nu știu nimic prin cea mai înainte știință, totuși am cunoștință din lucrurile cele trecute și din cele de față, despre cele ce vor să fie". Diavolul, grăind unele ca acestea și încă multe altele, Cuviosul Pahomie l-a certat pe el în numele lui Iisus Hristos și s-a stins diavolul cu toată ceata sa.

Odată, cuviosul, cercetînd pe frații de prin mănăstirile așezate prin singurătăți și îndreptînd științele lor, a venit la un bărbat cinstit, care intrase în călugărie dintr-o dregătorie mare. Însă, monahul acela nu știa limba egipteană, dar știa grecește și latinește, iar Cuviosul Pahomie avea nevoie ca prin tълmăci să vorbească cu dînsul. Sfîntul întrebîndu-l pe el despre îndreptarea științei, acela nu voia să-i descopere știința sa prin tълmăci, ci numai către singur starețul. Dar nu putea, deoarece nu știa limba egipteană pe care o vorbea Sfîntul Pahomie, iar marele stareț nu știa nici pe cea grecească, nici pe cea latinească. Deci, sculîndu-se cuviosul, s-a dus la un loc deosebit și, întinzîndu-și mîinile către cer, a început a se ruga, zicînd: "Doamne, Atotțiitorule, dacă nu pot să folosesc pe oamenii care i-ai trimis la mine de la marginea pămîntului, neștiind limba lor, apoi ce trebuință este ca să vină ei la mine? De voiești ca aici să mîntuiești pe dînșii prin mine, apoi dă-mi

mie, Stăpîne, ca să înțeleg vorba lor spre îndreptarea sufletelor lor".

După ce s-a rugat astfel trei ceasuri și după ce și-a sfârșit rugăciunea sa, deodată Dumnezeu i-a trimis din cer, în dreapta lui, o hîrtie scrisă ca o carte, pe care citind-o, îndată a înțeles graiul tuturor limbilor și a dat slavă lui Dumnezeu. Deci, întorcîndu-se cu mare bucurie la fratele acela, a început a vorbi cu dînsul grecește și latinește, ca și cum din tinerețe ar fi învățat limbile acelea sau s-ar fi născut întru dînsele. Iar monahul acela se minuna de un dar ca acesta ce s-a dat Cuviosului în puțină vreme și spunea celorlalți că marele părinte i-a întrecut pe toți scolastici în curata vorbire grecească și latinească. Atunci, Cuviosul, vorbind cu fratele acela multă vreme și pricepînd știința lui și pe el bine îndreptîndu-l, l-a încredințat lui Dumnezeu și s-a întors în chilia sa.

Cuviosul Pahomie, ajungînd la adînci bătrîneți, după ce s-a sîrguit foarte mult în propovăduirea mîntuirii, după praznicul Sfintelor Paști, a căzut într-o boală trupească și îi slujea lui în boală fericitul Teodor. Deci, mai înainte cu două zile de sfîrșitul său, a chemat pe toți frații, învățîndu-i spre folosul sufletului lor și poruncindu-le să se păzească de eretici ca de o otravă vătămătoare de suflet și aducătoare de moarte. După acestea,

rugându-se lui Dumnezeu, le-a dat lor pace, binecuvîntare și sărutarea cea mai de pe urmă.

Astfel, împlinindu-și datoria cea mai de pe urmă, și-a dat cinstitul său suflet în mâinile lui Dumnezeu. Atunci s-au adunat toți monahii de la toate mănăstirile înființate de el, al căror număr era de șapte mii, împreună cu cei din lavra cea mare de obște din Tavenisiot, care era maică și începătoare a tuturor mănăstirilor, în care erau o mie și patru sute de frați. Deci, adunându-se toți și plîngînd, ca fiii pentru părintele lor, ca ucenicii pentru dascălul lor și ca oile pentru păstorul lor, au îngropat cu cinste pustnicescul și mult ostenitul lui trup, slăvind pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfîntul Duh, pe un Dumnezeu în Treime, Căruia și de la noi I se cuvine cinste, slavă și închinăciune, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Notă - La începutul vieții Cuviosului Pahomie se pomenește de o cetate creștină din Tebaida, care se numea Oxirinhos; deci, nu este lucru necuviincios, ca vorbind de acea cetate, să nu pomeneim și cele scrise despre dînsa de către preotul Rufin în Patericul Egiptului, capitolul V. Iată ce zice el: "Am aflat într-însa - adică Oxirinhos - atîtea bunătăți duhovnicești, pe care după vrednicie nimeni nu poate să le spună. Am văzut acea cetate plină de monahi, fiind pretutindeni, chiar afară primpregur,

chilii monahicești; iar capiștile idolești cele mari, care au fost mai înainte, toate au fost prefăcute în mănăstiri alese și în toată cetatea puteai să vezi mai multe biserici și mănăstiri decît case mirenești.

Cetatea aceea este foarte mare și cu popor mult. Ea are 12 biserici mari, sobornicești, afară de mănăstiri, în care sînt biserici deosebite. Dar nici porțile cetății, nici pirgurile (turnurile de pază), nici vreun unghi al cetății nu se află fără de locuințe monahicești prin toate părțile cetății, unde ziua și noaptea, totdeauna se înalță neîncetat laude lui Dumnezeu, și poți să vezi toată cetatea aceea ca pe o biserică. Nici un eretic sau păgîn nu era în ea, ci toți numai dreptcredincioși creștini; și nimic nu s-ar fi deosebit de biserică, deoarece episcopul locului, dacă ar fi voit să săvîrșească dumnezeiasca slujbă pe ulițe în mijlocul cetății, o săvîrșea ca într-o biserică.

Deci, mai marii cetății și ceilalți cetățeni, puneau străji să păzească pe la toate porțile și căile, că de venea vreun străin sau sărac, pe acela îndată îl întîmpinau cu bucurie, întrecîndu-se unul cu altul, care să-l ia mai întîi în găzduire. Asemenea ne-au făcut și nouă, cînd voiam să mergem prin cetatea lor. Dacă ne-au văzut, ne-au întîmpinat cu

multă dragoste și ce fel de cinste ne-au dat, ce fel de ospăț și de odihnă ne-au făcut, nu pot spune.

Văzînd noi acolo multe cete de monahi, am întrebat pe episcopul acelei cetăți, care este numărul lor și ne-a spus că în cetatea lor se află zece mii de monahi; iar călugărițe, care slujesc întru feciorie lui Dumnezeu, sînt douăzeci de mii. Iubirea de străini a acelora, care ne-au arătat nouă, nu putem să o spunem cu cuvinte". Acestea le spunea preotul Rufin, despre acea creștinească cetate ce se numea Oxinrihos. O, de ar fi și cetățile creștinești de acum ca acel model de cetate!

